

حیدر بابا یا سلام

استاد شهریار

تهیه شده در کتابخانه مجازی فارسی قفسه

www.ghafaseh.com

info@ghafaseh.com

۱

حیدر بابا ، ایلدریملار شاخاندا،

سللر ، سولار ، شاقیلدیوب آخاندا ،

قیزلار اونا صف باغلیوب باخاندا،

سلام اولسون شوکتوزه ، ائلوزه ،

منیمده بیر آدیم گل سین دیلوزه،

۲

حیدر بابا ، کهلپکرون . اوچاندا

کول دیبینن دوشان قالخیب ، قاچاندا !

باخچالارون چیچکلنیب آچاندا ،

یزدنده بیر ممکن اولسا ، یادایله

آچیلیمیان اورکلری شاد ایله.

۳

بایرام یئلی . چارداخلاری ییخاندا؛

نوروز گلی ، قارچیچگی ، چیخاندا ،

آغ بولوتلار کوینکللرین سیخاندا ،

بیزدنده بیر یاد ایلیه ن ساغ اولسون ،

دردلریمیز قوی دیکلسین داغ اولسون .

۴

حیدر بابا . گون دالوی داغلا سین.

يوزون گولسون، بولاخلارون آلاسين

اوشاخلارون بير دسته گول باغلاسين

يئل گلنده ور گتيرسين بويانا،

بلکه منيم ياتميش بختيم اويانا

۵

حيدر بابا، سنون يوزون آغ اولسون!

دورت بيريانون بولاغ اولسون، باغ السون!

بيزدن سورا سنون باشون ساغ اولسون!

دنيا قزو - قدر، ئولوم - ايتيمدى!

دنيا بويى اوغول سوزدى! ايتيمدى!

۶

حيدر بابا، يولوم سنن كچ اولدى،

عمروم كچدى گلومه ديم گچ اولدى،

هئچ بيلمه ديم گوزللرون نج اولدى،

بيلمزديم دنگه لوار، دونوم وار،

ايتگين ليك وار، آيرليق وار، ئولوم وار.

۷

حيدر بابا، ايگيت امك ايتيرمز.

عمر كچه ر، افسوس بره بيتيرمز،

نامرد اولان عمری باشا یتیرمز ،

بیزده واللاه اونو تماریق سیزلری،

گور ممسک حلال ائدون بیزلری .

۸

حیردر بابا ، میر اژدر سسلننده ،

کند ایچینه سسدن - کویدن دوشنده ،

عاشیق رستم ، سازین دیللند یرنده ،

یا دوندادی نه هو لسک قاچاردیم ؟

قوشلار تکین قاناد چالیب اوچاردیم.

۹

شنگل آوا یوردی عاشیق آلماسی .

گاهدا گئدوب اوردا قوناخ قالماسی،

داش آتماسی ، آلما ، هیوا سالماسی ،

قالیب شیرین یوخی کیمی یادیما.

اثر قویوب روحیما ، هر زادیما.

۱۰

حیدر بابا ، قوری گولون قازلاری ،

گدیکلرون سزاق چالان سازلاری،

کت - کوشنین پاییزلاری ، یازلاری ،

بیر سینما پرده سی در گوزومده ،

تک اوتوروب ، سیر ائدیرم ئوزومده.

۱۱

حیدر بابا ، قره چمن جاداسی ،
چووشلارین گله ر سسی - صداسی ،
کربلیا گئدنلرین قاداسی ،
دوشسون بو آج یولسوزلارین گوزونه
تمدنون اویدوخ یالان سوزونه!

۱۲

حیدر بابا ، شیطان بیزس آزدیریپ
محبتی اورکلردن قاز دیریپ
قره گونون ، سر نوشتین یازدیریپ!
سالیب خلقی بیر - بیرینون جانینا !
بارشیغی بلشدیروب قانینا!

۱۳

گوز یاشینا باخان اولسا ، قان آخماز !
انسان اولان . خنجر بئلینه تاخماز !!
اما حیف کور توتدوغون بوراخماز!
بهشتیمیز ، جهنم اولماقدادر !
ذیحجه میز . محرم اولماقدادر!

۱۴

خزان یئلی ، یارپاخلاری توکنده.
بولوت داغدان ینیب کنده چوکنده.

شیخ الاسلام ، گوزل سسین چکنده.

نسکلی سوز اورکلره دیه ردی،

آغاشلاردا آلاها باش ایه ردی!

۱۵

داشلی بولاخ . داش قومونان . دولماسین !

باخچالاری . سارالماسین . سولماسین !

اوردان کچن آتلی ، سوسوز اولماسین !

دینه بولاخ خیرون اولسون آخارسان.

افقلره خمار - خمار باخارسان!

۱۶

حیدر بابا ، داغین داشین سره سی .

کهلپک اوخور ، دالیسیندا فره سی .

نوزو لارین آغی ، بوزی ، قره سی .

بیر گئدیدییم ، داغ دره لرا و زونی ،

اوخوییدییم ، ((چوپان قیتر قوزونی)) .

۱۷

حیدر بابا سولی یرین دوزنده ،

بولاخ قینر چای - چمنین گوزونده ،

بولاغ اوتی ، اوزه ر سویون یوزونده ،

گوزل قوشلار ، اوردان گلیب کچلر ،

خلو تلیوب ، بولا خدان سوا یچلر .

بیچین اوستی ، سنبل بیچن اورا خلار ،

ایلد بیل که زلفی دارار داراخلار ،

شکارچیلار ، بیلدیر چینی سورا خلار ،

بیچین چیلر ، آیرا نلارین ایچلر ،

بیر هوشلانیب ، سوندان دوروب بیچلر .

حیدر بابا ، کندین گونی با تا ندا ،

اوشاقلارون ، شامین ییوب یاتاندا ،

آی بولوتدان ، چیخوب قاش گوز آتاندا !

بیز دنده بیر سن اولارا قصه ده ،

قصه میزده ، چوخلی غم و غصه ده .

قاری ننه گئجه ناغیل دینده ،

کولک قالخیب، قاب - باجانی دوینده ،

قورد گئیچنین ، سنگلسین یینده

من قایدیب ، بیرده اوشاق اولیدیم !

بیر گل آچیب اوندان سوراسولیدیم !

عمه جانین ، بال بلله سین ییه ردیم ،

سوندان دوروب، اوس دونومی گیییه ردیم .

باخچا لاردا ، تیر ینگنی دییه ردیم ،

آی ئوزومی اواز دیرن ، گونلریم !

آغاچ مینوب ، آت گز دیرین گونلریم !

۲۲

هجی خالا، چایدا پالتار یوواردی ،

ممد صادق ، داملارینی سوواردی ،

هیچ بیلمز دیک، داغدی، داشدی دوواردی،

هریان گلیب ، شیللاق آتوب آشاردیق،

الله خوش ، غمسیز - غمسیز یا شاردیق !

۲۳

شیخ الاسلام ، مناجاتی دییه ردی ،

مشدرحیم ، لباده نی گییه ردی ،

مشد آجلی بوز باشلاری ییه ردی ،

بیز خوشدوق خیرات اولسون ، توی اولسون ،

فرق ایله مز ، هر نولا؟ جاق ، قوی اولسون !

۲۴

ملک نیاز ورندلین سالاردی ،

آتین چاپوپ ، قیقا جیدان چالاردی ،

قیرقی تکین ، گدیک باشین آلاردی ،

دولائیا ، قیز لار آچیپ پنجره ،

پنجره لرده نه گوزل منظره !

۲۵

حیدر بابا ، کندین تویون توتاندا .

قیز - گلینلر، حنا، پیلته، ساتاندا ،

بیک گلینه ، دامنان آتما آتاندا ،

منیمده او قیز لاروندا ، گوزوم وار ،

عاشقلارین . سازلاریندا سوزوم وار

۲۶

حیدر بابا ، بولاخلارین یار پیزی ،

بوستانلارین گلیری قار پیزی ،

چر چیلرین آغ نباتی . ساقفیزی ،

ایندیده وار داماغیمدا ، دادورهر !

ایتگین گئدن ، گونلریمدن ، یادوره ر .

۲۷

بایرامیدی ، گئجه قوشی او خوردی ،

آداخلی قیز . بیک جورابین تو خوردی ،

هر کس شالین بیر باجادان سوخوردی ،

آی نه گوزل قایدادی شال سالماق !

بیک شالینا بایرا ملغین باغلاماق !

۲۸

شال ایسته دیم ، منده ائوده آغلادیم ،

بیر شال آلیب ، تئز بئلیمه باغلادیم ،

غلام گیلہ قاشدیم ، شالی ساللادیم ،

فاطمہ حالا ، منہ جوراب باغلادی ،

خان ننہ می ، یادا سالیب آغلادی !

۲۹

حیدر بابا، میرزمدین باخچاسی ،

باخچالارین تورشا - شیرین آلچاسی ،

گلینلرین دوزمہ لری ، طاخچاسی ،

ہی دوزولور ، گوزلر یمین رفینده !

خیمہ وورار ، خاطرہ لر صفینده !

۳۰

بایرام اولوب ، قیزیل پالچیق ازللر ،

ناقیش ووروب . اتاقلاری بزللر ،

طاخچالارا ، دوزمہ لری دوزللر ،

قیز - گلینن فندقچاسی ، حناسی ،

ہوسلنہ آناسی ، قاینا ناسی .

۳۱

باکی چین سوزی، سووی کاغذی ،

اینکلرین بولاماسی ، آغزی ،

چرشنہ نین گردکانی ، مویزی ،

قیز لار، دیہہ رآتیل - باتیل چرشنہ،

آينا تكين بختيم آچيل چرشنبه!

۳۲

يو مورتانى ، گويچك ، گلى بوياردىق ،

چاقيشديريب ، سينا نلارين سوياردىق ،

اوينماق اقدان بير جه مگر دوياردىق ؟

على منه يا شيل آشيق وئردى !

ارضا منه نوروز گلى درررى !

۳۳

نوروز على ، خرمنده ول سورردى.

گاهدان ، ينوب كولشلى كورردى،

داغداندا بير ، چوبان ايتى هورردى.

اوندا گوردون الاخ اياخ ساخلادى،

داغا باخيپ قولاخلارين ساخلادى!

۳۴

آخشام باشى ، ناخيريلان گلنده

قودوخلارى چكيپ ، ووراردىق بنده!!

ناخير گچيب - گئديپ يتنده كنده،

حيوانلارى ، چلپاق مينوب قوواردىق،

سوزچيخسидى ، سینه گريب سوواردىق.

۳۵

ياز گئجه سى ، چايدا سولار شاريلدار،

داش - قیه لر ، سلهده آشیب ، خاریلدار،

قارانلیقدا ، قوردون گوزی پاریلدار،

ایتلر گوردون ، قوردی سئچوپ اولاشدی،

قورددا گوردون ، قالخیب گدیگدن آشدی

۳۶

قیش گئجه سی ، طوله لرین اتاغی،

کتلیلرین او تراغی ، یاتاغی

بخاریدا ، یانار اوتون یاناغی،

شبیره سی ، کردکانی ، ایده سی،

کنده باسار گلوب ، دانشماق ، سسی

۳۷

شجا خال اوغلونون باکی سوقتی ،

دامدا قوران سماواری، صحبتی،

یادیمدادی شسلی قدی - قامتی

جونم مگون تویی دونوب ، یاس اولدی

ننه قیزین ، بخت آیناسی کاس اولدی.

۳۸

حیدربابا ، ننه قیزین گوزلری

رخشنده نین شیرین شیرین سوزلری،

ترکی دئدیم ، اوخوسونلار ئوزلری،

بیلسینلر که ، آدام گئدر آدقالار،

ياخشی پيسدن اغيذا بير داد قالار.

۳۹

ياز قاباغي ، گون گوني دوينده،

کند اوشاغي، قار کولله سين ، سوينده،

کور کچيلر داغدا کورک زوينده

منيم ايله بيلون اوردادور

کهليک کيمين باتيب ، قاليب قاردادور

۴۰

قاری ننه ، اوزدا داندا ، ايشيني

گون بولتدا ، ايرردی تشيني

قوردقوجاليب ، چکدينده ، ديشيني

سوری قالخيپ، دولائيدان آشاردی

بايدالارين سوتی ، آشيب داشاردی

۴۱

حجه سلطان عمه ، ديشين قيساردی

ملا باقر عمواغلی ، تئز ميساردی

تندیر يانیب ، توستی ائوی باساردی

چايدانيميز ارسين اوسته قايناردی،

قوور قامير ساز ايچينده اويناردی،

۴۲

بستان پوزوب ، گتيريدیک آشاغی

دولدوردیق ف ائوده تاختا - طاباگی ،

تندیر لرده ، پیشرردیک قاباگی

ئوزون ییوب ف تخملارین چیتداردیق

چوخ یمکدن ، لاپ آز قالا چاتداردیق

۴۳

ورزغاننان آرموت ساتان گلنده

اوشاقلارین سسی ، دوشردی کنده

بیزده بویاننان ، اشیدی بیلنده

شیلاق آتیپ ، بیر قیشقیرق سالاردیق

بوغدا وئریب آرموتلاردان آلاردیق

۴۴

میرزا تاگی نان ، گئجه گتدیک چایا

من باخیرام ، سلده بوغولموش آیا

بیردن ایشیق دوشدی اوتای باخچایا

ای وای دئدیک قورددی قیتدیک قاشدیق

هچ بیلمه دیک نه وقت گدیکدن آشدیق

۴۵

حیدر بابا ، آغا جلارون اوجالدی ،

اما حیف جوانلارین قوجالدی !

توخلیلارین آریخلیوب آجالدی!

کولگه دوندی ، گون باتدی قاش قرلدی!

قوردون گوزی قارانیقدا برلدی!

۴۶

اشیتیمیشم ، یا نیر الله چراغی ،

دایر اولوب مسجد زون بولاغی ،

راحت اولوب کندين ائوی - اوشاغی ،

منصور خانین الی قولی وار اولسون ف

هاردا قالسا آلاهی اونا یار اولسون !

۴۷

حیدر بابا . ملا ابراهیم وار با بوخ ؟

مکتب آچار ، اوخو ر اوشاقلار یا یوخ ،

خرمن اوستی مکتبی باغلار یا یوخ ؟

مندن ، آخوندا یتیررسن سلام .

ادبلی بیر سلام مالا کلام .

۴۸

خجه سلطان عمه گندیب تبریزه ،

اما نه تبریز که گلیمیر بیزه .

بالام دورون قویاخ ، گنداخ ائممیزه ؛

آقا ئولدی ، تقا قمیز داغیلدی

قویون اولان ، یاد گئوبن ساغیلدی .

۴۹

حیدر بابا ، دنیا یالان دنیادی ،

سلیمانندان ، نوحدان ، قالان دنیادی .

اوغول دوغان ، درده سالان ، دنیادی .

هرکسیمه هر نه وئریب ، آلیبدی ،

افلاطونندان ، بیر قوری آد ، قالیبدی .

۵۰

حیدر بابا ، یار یولداشلار ، دوندولر

بیر - بیر منی چولده قویوب ، چوندولر ،

چشمه لریم ، چراغلاریم ، سوندولر .

یامان یئرده،گون دوندی،آخشام اولدی !

دنیا منه ، خرابه شام ؛ اولدی !

۵۱

عم اوغلینان ، گئدن گئجه ، قیپچا غا ،

آی که چیخدی ، آتلار گلدی ، اویناغا ؛

دیر ما شیردیق داغدان ، آشیر دیق داغا .

مش ممی خان ، گوی آتینی اویناتدی

تفنگنی آشیر دی ، شاققیلدا تدی .

۵۲

حیدر بابا ، قره گولون ، دره سی

خشکنابین ، یولی ، بندی ، بره سی ؛

اورادادوشه ر ، چیل کهلیگین ، فره سی ،

اوردان گئچر ، یوردوموزون ، ئوزونه

بیزده گئچک ، یوردوموزون ، سوزونه .

۵۳

خشکنابی ، یامان گونه کیم سالیب ؟

سید لردن ، کیم قیر یلیب ، کیم قالیب ؟

آمیر غفاردام – داشینی کیم آلیب ؟

بولاخ گنه گلیب ، گولی دولدورور ؟

یاقورویوب ، باخچالاری سولدورور ؟

۵۴

آمیر غفار ، سید لرین تاجیدی ؛

شاهلار شکاراتمه سی ، قیقاجی دی .

مرده شیرین ، نامرده چوخ ، آجیدی .

مظلوملارین حقی ، اوسته اسردی .

ظالمیری ، قلیش تکین ، کسردی .

۵۵

میر مصطفی دایی ، اوجا بوی بابا ؛

هیکلی ، ساققاللی ، تولستوی بابا .

ایلردی یاس مجلسینی ، توی بابا .

خشکنا بین آبروسی ، اردمی ،

مسجد لرین ، مجلسلرین ، گور کمی .

۵۶

مجدالسادات ، گولردی باغلار کیمی ،

گورولداردی ، بولوتلی داغلار کیمی ،

سوز آغزیندا ، اریردی ، یاغلار کیمی ؛

آلنی آچیق ، یاخشی درین قاناردی ،

یاشیل گوزلر ، چراغ تکین ، یاناردی .

۵۷

منیم آتام ، سفره لی بیر کشیدی ،

ائل الیندن ، دوتماق اونون ایشیدی .

گوزللرین ، آخره قالمیشیدی ؛

اوندان سورا دونر گه لر ، دوندولر ،

محبتین چراخلاری ، سوندولر .

۵۸

میر صالحین ، ده لی سؤلوق اتمه سی ،

میر عزیزین ، شیرین شاخسی گتمه سی ،

میر ممدین قورولماسی ، بیتمه سی ،

ایندی دئسک احوالاتدی ، ناغیلدی ،

گچدی ، گئتدی ، ایتدی ، باتدی داغیلدی .

۵۹

میر عبدلون ، آینادا قاش یاخماسی ،

جوء جلریندن قاشینون آخماسی،

بویلانماسی ، دام دوواردان باخماسی ،

شاه عباسین ، دوربینی یادش بخیر !

خشکنایین ، خوش گونی یادش بخیر !

۶۰

ستاره عمه ، نزیکلری یاپاردی ،

میر قادر ده ، هر دم بیرین قاپاردی ،

قاپوپ ییوب ، دایچاتکین چاپاردی ،

گولمه لیدی ، اونون نزیک قاپپاسی

عمه مینده ، ار ستینون شاپپاسی

۶۱

حیدر بابا ، آمیر حیدر نینیور ؟

یقین کنه سماواری قینیور ؟

دای قوجالیب آلت انگینه ن چینور

قولاخ باتیب ، گوزی گیریب قاشینا ،

یازیق عمه ، هاوا گلیب باشینا !

۶۲

خانم عمه،میر عبدلون سوزونی ،

ائشیدنده ،ایه ر آغزی - گوزونی ،

ملکامدا ، وئەرر اونون ئوزونى

دعوا لارين ، شوخلوغيلان قاتالار ،

اتى ييوب ، باشى آتوب ياتالار

۶۳

فضه خانم ، خشکنا بين گليدى ،

آمير يحيى ، عمقزينون قوليدى ،

رخساره ، آرتسيدي ، سو گليدى ،

سيد حسين ، مير صالحى يانسيلا ،

آمير جعفر ، غير تلیدر ، قان سالار .

۶۴

سحر تئزدن ، ناخير چيلار گلردى ،

قويون قوزى ، دام باجادا ملردى ،

عمه جانيم کورپه لرین بلردى ،

نندیر لرین قاوza ناردى دوستوسى

چور کلرين ، گوزل اىي - ايستيسى .

۶۵

گویر چینلر ، دسته قالخیب اوچالار

گون ساچاندا ، قیزیل پرده آچالار !

قیز یل پرده آچیب ییغیب ، قاچالار

گون اوجالیب ، آرتار ، داغین جلالی

طبیعتین جوانلا نار جمالی .

۶۶

حیدر بابا ، قارلی داغلار آشاندا

گنجه کروان یولون آشیب چاشاندا ،

من هاردا سام تهراندا ، یا کاساندا

اوزاقلاردان ، گوزؤم سئچراونلاری،

خیال گلیب ، آشیب گنچر اونلاری

۶۷

بیر چیخدیم ، دام قیه نین داشینا

بیر باخیدیم گچمیشینه یاشینا

بیر گوریدیم، نه لر گلیب باشینا !

منده اونون قارلاریلان آغلادیم

قیش دوندوران . اورکلری داغلادیم.

۶۸

حیدر بابا ، گل غنچه سی خندانلی

اما حیف اورک غداسی قانلی

زندگانلیق بیر قارانیق زندانلی

بو زندانین ، دریچه سین آچان یوخ!

بودارلیقدان ، بیر قورتولوب قاچان یوخ !!

۶۹

حیدر بابا ، گویلر بوتون دوماندى

گونلریمیز بیر - بیریندن ، یاماندى

بیر بیروزدن آیریلمايون آماندى!

یاخشیلیغی ، الیمیزدن آلیبلار !

یاخشى بیزی ، یامان گونه سالوبلار !

۷۰

بیر سوروشون ، بوقار قینمش فلکدن

نه ایستور ، بوقور دوغى کلکدن؟

دینه گچیرت اولدوزلارب الکدن

قوى توکولسون . بو یئر یوزى داغیلین

بو شیطانلیق قور قوسی بیر بغلسین!

۷۱

بیر اوچیدیم، بو چر پینان یئلین.

باغلاشیدیم ، داغدان آشان سئلین،

آغلاشیدیم ، اوزاق دوشن ائلین

بیر گوریدیم ، آیریلیغى کیم سالدی!

اولکه میزده ، کیم قیریلدی کیم قالدی!

۷۲

من سنون تک ، داغا سالدیم نفسى :

سنده قیتر ، گویلره سال بو سسى

بايقوشوندا ، داراولماسين قفسى

بوردا بير شير ، داردا قابيب باغيرير

مروتسيز ، انسلارى چاغيرير

۷۳

حيدر بابا ، غيرت قانون قاينار كن ،

قره قوشلار ، سنن قوپوپ ، قالخاركن

اوسيلدير يم ، داشلارينان اوينار كن ،

قوزان منيم همتمى اوردا ، گور

اوردان ايبا قامتيمى داردا ، گور

۷۴

حيدر بابا ، گنجه دورنا گنچنده ،

كور اوغلونون ، گوزى قارا سئچنده،

قير اتينى ، مينوب كسيب ، بيچنده

منده بوردان ، تنز مطلبه چاتمارام!

عيوض گليب ، چاتميونجان ، ياتمارام!

۷۵

حيدر بابا ، سنون گويلون شاد اولسون!

دنيا واركن ، آغزون دولى داد اولسون!

سنن گنچه ن ، تانيش اولسون ، ياد اولسون

دينه منيم شاعر اوغلوم ، شهر يار !

بیر عمر دور ، غم اوستونه غم قالار !

۷۷

حیدر بابا ، گلدیم سنی یۇخلیام ،

بیرده یاتلم ، قوجاغوندا یوخلیام،

عمری قووام ، بلکه بوردا حاخلیام،

اوشاقلیغا دییه م ، بیزه گلسن بیر !

آیدین گونلر آغلار یوزه گلسن بیر !

۷۸

حیدر بابا ، چکدون منی گتیردون،

یوردوموزا – یووامیزا ، یئتردون،

یوسفوی اوشاکیکن ، ایتیردون ،

قوجا یعقوب ، ایتیشسمده ، تاپوبسان

قووالیوب قورد اغزیندان قاپوبسان!

۷۹

بوردا دوشن کروان چاتوب، کوچوبدی ،

آیرلیغین شربتینی ، ایچوبدی،

عمرموزون کوچی ، بوردان کوچوبدی،

کوچوب گئدوب ، گئدر گلمز یوللارا

توزی قونوب بوداشلار ، کوللارا !

۸۰

بوردا شیرین ، خاطره لریا توبلار ؛

داشلاریان باشی - باشا چاتوبلار ؛

آشنالیغین . داشین بیردن آتوبلار ،

من باخدا ، قاوزانیللار باخیللار

بیرده یاتوب ، یاندیر یللار ، یاخیللار ؛

۸۱

گئد نلرین یری بوردا گور و نور ؛

خانم ننه م ، آغ کفنین بورو نور ؛

دالیمجادور ، هارا گئدم سور و نور ؛

بالا گلدون ، نیه بیله گز گلدون ؛

صبریم سنن گولشندی س گوژ گلدون

۸۲

قبیله میز بوردا قوروب اوجاگی ؛

ایندی اولموش قورت قوشلارین یاتاگی ؛

گون باتاندا ، سورنر بوتون چراگی ؛

وبلده لیس لها انیس .

الا الیعا فیر - والا العیس ؛

۸۳

روزگارین ، دگیر مانی فیر لایر ؛

مخلوق اونون بوینوزونا، توللانیر ،

باخ که بشر ، گنه نجه آلائیر :

همیشه لیک شادلیق بیلیرئوزونه

قبری گورور توز قوندور موراوزونه

۸۴

کهنه لرین ، سورسوموگی دار تیلوب ،

قورتولانین ، چول چوخاسی بیر تیلوب ،

ملا ابراهیم ، لاپ اریبوب قورتولوب ،

شیخ الاسلام ، سهمان قالیب قیور اخدی !

نوروز علی ، قاجاق گچیب قوچاقدی !

۸۵

آهیلارون ، یتیمیش کفن چورودوب

جاهللاری ، دنیا غمی کیریودوب ،

قیز گلین لرات-جانلارین اریودوب ،

رخشنده نین ، نوه دوتورا لینی

ننه قیزین کوره کنی - گلینی .

۸۶

بوداملاردا ، چوخلی جیز یخ آتمیشام ،

اوشاقلارین ، آشیقلا رین ، اوتמושام

قورقوشوملی ، سقکه آلیب ساتمیشام

اوشاق نجه هیچ زادینان شاد اولار !

ايندى بيزيم غمى دوتور دنيا لار؟

۸۷

بو طوله ده ، سارى اينك دوغاردى ،

خانم ننه م ، اينكلى ساغاردى ،

آنا اييسى دام - دوواردان ياغاردى ،

من بزودى قوجاقلاردىم ، قاچماسين ،

دييه ردى باخ بايدا دولسون داشماسين ،

۸۸

بوردا خيال ميدانلارى ، كنش دى ،

داغلار - داشلار بوتون منن تانيشدى ،

گورجك منى ، حيدر بابا دانيشدى ،

بونه سسدى ، سن عالمه سالوبسان !

گل بير گورك ئوزون هاردا قالوبسان ؟

۸۹

كجا ويله ف بوچايدان چوخ گچميشيك ،

بو چشمه دن ، سرين سولارايچميشيك ،

بويونجالىقلاردا ، اكيپ بيچميشيك ،

چيشلىرى ، قيدىخلىان گونلريم !

چيش كيمي ، اوينا خلىان گونلريم

۹۰

خانم ننه م ، ناخوش اولان ایلیدی ،

قیش وارا یکن کولک ایدی ، یئل ایدی ،

قیش داچیکدی، یاغیشیدی، سئلیدی ،

یوک - یاپنی هی چاتیر دوق که گئداخ !

سئل کوشگورور ، مجبور اولدوخ قییداخ ،

۹۱

نیسان دوشدی، بیزده دوشدوخ یاغیشا ،

هی دیبردوخ ، بلکه یاغیش ییغیشا ،

کیم باشاریر سئلرینن بوغوشا !؟

بالا کیشی، فایتونچی میز گلیمیشدی !

اما میه ، قهوه سینده قالمیشدی .

۹۲

بو خرمنده ((آردان خیر)) اویناردوخ ،

جومالاشیب قاریشقاتک قایناردوخ ،

یواش - یواش باغچالارا آغناردوخ ،

آغاشلاردان ، چلینک آغاج کسر دوخ ،

قوروقچونون قور خوسیندان ، اسر دوخ !

۹۳

بو باغچادا آش تره سی اکر دیک ،

هی سو آچپ ، کردیه گوزتیکر دیک ،

چیخماق همین دریب ، آشا ، توکردیک .

فینتلبش لر قاشیقلاردان آسلانی !

یاغلی دئسدم ، قوری آغزون ایسلانی !

۹۴

مکتب قالیر ، اوشاقلار درس الیلار ،

هی یازیلار ، هی پوزیللار ، یالیلار ،

ملا ابراهیم ، ئوزی - ئوی قالیلار ،

اما بیزیم یولدا شلاردان ، قالان یوخ !

بونلاردان بیر ، بیزی یاداسالان یوخ !

۹۵

بومکتبه ، شعرین شهیدین دادمیشام ،

آخوندون ، آغیز یندان قاپوپ اودموشام

کاهدان دابیر ، آخوندی آلاتمیشام ،

باشیم آغریر دیبوب ، قاجیب گتمیشم !

باغچالاردا گئدیپ گوزدن ایتیمیشم !

۹۶

آزادالاولاندا ، مکتبدن چیخاردیق

هجوملابیر - بیریمیزی سیخاردیق ،

یولدا هر نه گلدی ، ووروب ییخادیق ،

اوشاق دئمه ، ايپين قير ميش دانادئه !

بير دانا دادئمه ، اوتوز دانادئه !

۹۷

دئديم بالام اوممدسن نولوبدي ؟

معلوم اولان طفيل بالا نولوبدي ؟

نهدار ، نهدار بورنوندان قان گلوبدي

بير يئل اسير ، باخير سان ممدسن يوخ ،

بوكتده بير ، بورون قاني كسه ن يوخ ؟

۹۸

ملك نیاز ، ايتگين گئديب يوخ اولوب .

مير اصلان خان ، سكته ائديب ييخيلوب .

هر كس سينوب بير د مكده سيخيلوب ،

چورك غمي ، چيخوب خلقين آينا !

هره قالب ، ئوز جانين هايينا !

۹۹

كتدي يازيق ، چراغ تاپمير ياندايرا ،

گوروم سيزون بر قوزقالسين آندايرا ،

كيم سيزون اربابلارا قانديرا ،

نه دور آخر بوملتين گناهي ،

توتسون گوزوم، سيزي مظلوملار آهي ،

۱۰۰

هر نه آلاز ، باها وئزر قيمتى ،

اوجوز فقط اكينچنين زحمتى .

بيه تينين آرتيق بيچه اجرتى ،

كنداوشاغى ، گنديريولدا ايشليه

اوردا بلكه ، قندى تاپا ديشليه !

۱۰۱

كتدى گلين گيمي دنيانى بزهر ،

ئوزعورتى ، ياماق - اماقادوزهر ،

اينه بزهر خلقى ، ئوزى لوت گزهر ،

اينى ده وار چارشابلارى ، آلباقدى !

اوشاقلارين قيش - پاچاسى ، چيلپاقدى !

۱۰۲

خلور چيلر ، بوردا خلور ، داشيردى ،

بوکوللوکدن ، اولاخلار ، دير ماشيردى

سئلر کيمى ، نعمت آشوب داشيردى ،

هرايش دئدون هر کيمسييه گورردى

جان درمانى ايسته سيدون وئردى

۱۰۳

ايندى بشر ، آژقوردتکين اودوخوب ،

چومبلنتی گوز قیجیردوب ، دوروخوب ،

باخیللار کی گور سونلر کیم سینیکوب ،

توکولسونلر ، اونون لشین یر تسین لار !

هره بیر دیش انسه سیندن قیر تسینلار !

۱۰۴

بودوشلر ده ، قوزولاری یا یار دوق !

آخماسینلار ، ولدوزتکین سایاردوق !

قوش قووانی چکیب، داشا دایار دوق !

قوش قووان داایله بیل کی قاباندی !

قورد ، اوزاقدان دیی بس کی چوباندی

۱۰۵

بوزهمیده گندوب گوزدن ایتردیک ،

تونقال قوروب، سوتوللری اوتردیک !

دیوب - گولمک مرادینا ایتردیک !

ائل ده گولسون، مرادینا یتیشسون !

اور کلرین یارا لاری بیتشسون !

۱۰۶

حیدر بابا آلچاقلارون کوشک اولسون ،

بیزدن سورا ، قالانلارا عشق اولسون ،

گچمیشلردن ، گلنلره مشق اولسون ،

اولاد یمیز ، مذهبنی دانماسین!

هرایچی بوش سوزلره آلالنماسین!

زندگی نامه :

استاد سید محمد حسین بهجت تبریزی (شهریار) در سال ۱۲۸۵ هجری شمسی در روستای 'خشگناب' در بخش 'قره چمن' آذربایجان متولد شد. پدرش حاجی میرآقا خشگنابی و از وکلای میرز و مردی فاضل و خوش محاوره و از خوش نویسان دوره خود و با ایمان و کریم الطبع بود. او در اوایل شاعری 'بهجت' تخلص میکرد و بعدا دوباره با فال حافظ تخلص خواست که دو بیت شاهد ازدیوان آمد و خواجه تخلص او را 'شهریار' تعیین کرد. او تحصیلات خود را در مدرسه متحده و فیوضات و متوسطه تبریز و دارالفنون تهران گذراند و تا کلاس آخرمدرسه طب تحصیل کرد و به مدارج بالایی دست یافت ولی در سالهای آخر تحصیل این رشته دست تقدیر او را به دام عشقی نافرجام گرفتار ساخت و این ناکامی موهبتی بود الهی، که آتش درون و سوز و التهاب شاعر را شعله ور ساخت و تحولات درونی او را به اوج معنوی ویژه ای کشانید تا جایی که از بند علانق رست و در سلک صاحبذلان در آمد و سروده هایش رنگ و بوی دیگری یافت و شاعر در آغازین دوران جوانی به وجهی نیکو از عهده این آزمون 'درد و رنج' برآمد و پایه هنری اش به سرحد کمال معنوی رسید. غالب غزلهای سوزناک او که به ذائقه عموم خوش آیند است، یادگار این دوره است. این عشق مجاز است که در در قمیده 'زفاف شاعر' که شب عروسی معشوقه هم هست، با یک قوس صعودی اوج گرفته، به عشق عرفانی و الهی تبدیل می شود. ولی به قول خودش این عشق مجاز به حالت سكرات بوده و حسن طبیعت هم مدتها به همان صورت اولی برای او تجلی کرده، و شهریار هم با زبان اولی با او صحبت کرده است.

اصولا شرح حال و خاطرات زندگی شهریار در خلال اشعارش خوانده می شود و هر نوع تفسیر و تعبیری که در آن اشعار بشود به افسانه زندگی او نزدیک است. عشقهای عارفانه شهریار را می توان در خلال غزلهای انتظار، جمع و تفریق، وحشی شکار، یوسف گمگشته، مسافر همدان، حراج عشق، ساز صبا، و نای شبان و اشک مریم، دو مرغ بهشتی و غزلهای ملال محبت، نسخه جادو، شاعر افسانه و خیلی آثار دیگر مشاهده کرد. معروفیت و ناکامیهای شهریار در غزلهای گوهر فروش، ناکامیها، جرس کاروان، ناله روح، مثنوی شعر، حکمت، زفاف شاعر و سرنوشت عشق بیان شده است. خیلی از خاطرات تلخ و شیرین او در هذیان دل، حیدر بابا، مومیایی و افسانه شب به نظر میرسد.

استاد شهریار سرانجام پس از هشتاد و سه سال زندگی شاعرانه پربار و پرافتخار در ۲۷ شهریور ماه ۱۳۶۷ به ملکوت اعلی پیوست و پیکرش در مقبره الشعراي تبریز که مدفن بسیاری از شعرا و هنرمندان آن دیار است به خاک سپرده شد.

Mohammad Hossein Behjat Tabrizi, whose pen name is Shahriyar was undoubtedly a gifted and talented contemporary poet. He is the composer of the first and the most famous Turkish (the local Azari version) poetry collection ever written by an Iranian. Born in 1906 in Tabriz, he studied Divan Hafiz under his

father's supervision and teachings, while using the same home study program for all his elementary education. His father was a lawyer. Therefore, his first formal education was at Motahari Secondary School in Tabriz and later at Darul-Fonoon School in Tehran. Although he studied medicine in college he dropped out right before getting his diploma, to go to Khorassan. There, he found a job at Neishapour notary public and later at Bank Keshavarzi. Initially he used to publish his poems under the name Behjat, but later he changed it to Shahriyar.

Studying Divan Hafiz since early ages he developed a special interest in this masterpiece and gradually discovered his own talent, sensation and fine feelings to compose his own poems. The work of this passionate and gifted poet was initiated by composing tragic and heart breaking (POR SUZ O GODAZ) poems. Years passed and he composed countless poems, until he finally at old age managed to publish his long awaited beautiful poetry collection of contemporary Iranian literature. His first poem composed at the age of seven was in Turkish, and the second at the age of nine in Persian. Perhaps he has tried to write an autobiography in the form of poems, as the reader can learn about Shahriyar's biography by reading his divan. Many of his bitter and sweet memories are reflected in his books, "Hazyan Del", "Heydar Baba", "Mumia'ii" and "Night Fable". His other book, Takhte Jamshid is a collection of epical poems that reveals the poet's imagination. Shahriyar has composed diversified forms of poetry including lyrics, quatrains, couplets, odes and elegy poems.

Heydar Baba, composed in Turkish and later translated into Persian is considered one of his artistic works. Actually it is not only his best book but also the first and most interesting Turkish poetry collection ever composed by an Iranian. It was long on the top-ten best-sellers list. Heydar Baba is the name of a mountain where the poet spent his childhood. Shahriyar also played the sitar (a musical instrument) very well and had a keen interest in and knowledge of music. He was also a good calligrapher. As if flying on the wings of creative and dynamic imagination, he demonstrates his sensitive poetic spirit throughout all his books. You can sense a kind of tendency toward innovations in his work. The major part of his book consists of lyrics. Actually one of the major reasons of his success in literature is the simplicity of his words. As he uses his poetic talent to use slang and to talk in a colloquial Persian language in the form of poetry, his poems can be understood even by a layman. He expresses his own ideas in this manner. That is why the public finds his words familiar, understandable and effective. The

novelty in context and commentary is what makes his poetry distinguished. He died in 1988 to become an eternal celebrity.

تهیه شده در کتابخانه مجازی فارسی قفسه

[Www.ghafaseh.coM](http://www.ghafaseh.com)

info@ghafaseh.com